

زحمتكشله و شورا قورلوشنه عابد يازملاوه
صحيفلرمز آچقدر.
درج اولمايان مقاله لر قايتاريلمايور
اداره نك آدرەسى: اربوان آيوويان كوچەسى
ا. ق. (ب) ف. م. كزى قومىتە تورك شەبەسى
تلفون نومروسى 254
توضيات شەبەسنگ آدرەسى: اربوان، آيوويان
كوچەسى نومرو 8
تلفون نومروسى 272

شەنبە 29 يانوار 1927 (54) № 4
نومرو 4 (54) 2-نجى دوام يىلى

عجبا باروت قوقوسىمى ؟

غربى قابتالست اولكەلەرى، و بونلارگە باشنده انكتره اولمق اوزره شورا اتفاهه قارشى بئەدە فيرېلداقلار حاضرلاماقەدەرلر. بو فيرېلداقلار سوک بر قاج هفتە ظرفندە تهلکەلى و شدتلى بر شکل آمشدر. شورا اولكەلەرنى هر بر طرفدن كېزىلجە بر چشيد آبلوقە ايتمك نيت و تشبىرلى كورولمكەدر.

جهانى بئەدە عمومى بر حرب تهلکەسنگ قارشوشندە قوبان بين الملل قابتاليزمگ بوتون فيرېلداق و كېزىلى پلانلارى بر چوق طرفدن مشاهدە اولونمقەدر. بويلەكە؛ ايتاليا فاشيست حكومتى انكترهنگ تشويقيلە قودور مش بر قوردك آج گوزلريلە تور كياپە هجوم بايق و اوندىن بارچەرلر قوبارمق فېكرىنى بسلەمكەدر.

بالقائردە بوتون حكومتلر بر قاج قىسلرە بولونەركە، بوبوك قابتا لسترك-انكيزلرگ فرانسزك امرلريلە شورا اتفاهنگ غربى حدودندە بولونان حكومتلر، خصوصيلە لاتويا، ليتوا، لېستان، انكترهنگ تحت اداره و حمايەسندە كېزىلى و آشكار سلاح حاضرقلارى كورور و شورا حكومتە دشمن فاشيست حكومتلى مېدانە كىترمكەدرلر.

سوگ گونلردە شورا حكومتيلە كوبا دوستلق بايق فېكرىنى كوسترن فرانسەنگ رومانيا حكومتيلە اونك ايمىدىكى حدودلرىنى محافظە ايدە چكى تامين ايدەن بر معاهدە نامە عقد ايدىلمەسى مېدانە چىقىدى. او رومانياكە، بساراييا قطعەسنى بزدن جېرا غىب ايتمشدر. او بر طرفدن ايسە چيندە قابتا لستلرە قارشى مبارزە موفىقتلە ظفر دوام ايتمەدەر.

شرقەدە بوتون مستملكەلردە زونكىن بازارلرگ و خام ماللارگ اوز الرندن قاچماسنى كورەن آوروپا قابتالستلى و آمريقا اوز باشلرىنى غايب ايتمشلر 430 ميليوناق چين ملتنك آزادەلك مبارزەسى آرتىق پك بوبوك بر شكل آلمش و اوروپا-آمريقا نابتاليزمنە جى قورقورلر وير مكدەدر. قابتالستلر ايسە، چين خاقنك بو بوبوك مبارزەسنى قائلر ايجنە بوغمقدن كىرى دورماق ايسەتميرلر.

شورالار سچكىسندە اشجى و كندلى قاديىنلارى اونوتماالى

شورالار ارمنستاندە كند شورا لارنىك سچكى قامبىناسى باشلامش بر چوق قضالردە سچكى قامبىناسى چوق

ايتدىكى حالده قاديىنلارگ سچكىلرە اشتراك ايدوب ايشەمسى خصوصندە يا محبىك تائىرى يادە «مسلمانچاق» كىبى كېنە عادتلر بوزندن قاديىنلارگ بئەدە هيچ بر زاددىن خبرى بوقدر. حالبوكه جهان محاربهسى قيرغندن سوگرا الدە موجود اولان استانسقا به كوره هر كيشى به ايكى قاديىن فضلە دوشور. بو حالده ديمك لازم دركه كند تصرفاتنى آياغە قالدېرمق و استحصالاتدە چالیشان زحمتكش كندلى قاديىنلرئە فرقه مزلگ و برديكى آزاداغى شورا حكومتىز هر زمان حياتە كچرمك ايجون لازمى سرا نجاملار و قوتلى دېقرتلر ويرمشدر. اساساً بورزو آزيا اولكەلەرنەدە او لان ديموقراتيا ايلە پرولەتاريا حا كميتمدە اولان ديموقراتيانك نه شكسە اولدىغى بز بو سچكى زمانلارندە اثباتە چاليشمق دكل باफल اونى ايضاح ايتمكدن چكسە ملي بز.

بو وظيفە ايسە كندلردە سچكى قامبىناسى آباران و اتقلابى قانونى مدافە و حياتە كچرەجك فرقه جى قومسومول و كندك اجتماعى ترفىسى اوغورندە چالیشان بوقسول و اورتا باب كندليردن اصلىدر. ارمنستانمزدە شورالار حكومتنگ بدنجى ايلندە قاديىنلارگ سچكى حقو قندن محروم قاماسى و بونلار آرا سندە ايش آباريلماسى بوزندن كچن ايلكى سچكىلردە چوق آز فاض ايشجى و كندلى قاديىنلارى سچكى به اشتراك ايتدىكى تجربە بزە كوسترمشدر. كچن ايلكى سچكىلرە بوايلكى

سچكىلر آراسندە بوبوك فرقلر او لملقە برابر ييلدىركى سبورليرمى دوزەلتمك و اورتادان نقصانلارى كو تورمك زمانى چاتمشدر. دوغرودر؛ قضالردە و كر كسە كندلردە آروات لاريمزك كشى لرلە بر یردە توپلانما سى ممكن اولمىچق كىبى بهانەلرلە قاديىنلارى سچكى به اشتراك ايتدىرمك و بو اوغورندە چاليشماق ايجون بعض چيتىلكلردە راست كلمك او لاجقدر. لاکن شورالار حكومتنگ رهبرى قومونىست بولشويقلر فرقهسى ايتديه قدر بر چوق چيتىلكلرە معروض قالاراق اك نهايت يىگلرجه زحمت كشلرگ قانيلە اوز حقوقنى ملكدار و بورزو آزابان آلدغە موفق اولدو غندن ارمنستان زحمتكش كندليرىدە بوبوك تجربەلر و امتحانلاردان چىقىدىغدىن بو كىبى چيتىلكلرە اهميت ويرميرك قانلارى بهاسنە آلدقلارى حقوقى اوزلريلە كند تصرفاتك انكشا قى چيپەسندە چالیشان ايشجى قاديىنلا رىدە سچكى به اشتراك ايتدىرەرك پرولەتاريا ديموقراتيانك نه اولدو غى سچكىلرئيمزك تشيچەسنى گوزلە مكدە اولان داشناق، مساوات و منشەوقلرە بر دها كوسترمەچكدرلر. بو ايلكى سچكىلردە كندلى زحمت كش قاديىنلارنگ سچكىلرە جانلى صورتلە اشتراك ايتدىريلمەسى ايجون قاديىنلارگ آيرىجە اجلاسلى چاغريلما سنە و اونلارگدە كوستردىكى نامزدلر سسە قوبولاراق كند شورالارنگ ايجرىسنە داخل ايدىلمەسنە چاليشماق هر بر ناموسلى ايشجى و كندلنگ وظيفەسى اولمايدر.

ديلجان و نووبيازيد قضالرينك مشتراك آقتلر

مشاورهسى

بالا افنديفاه جهانكير على اكبروف يولداشلر قرەزى كنددە ايشو بانواراينك IO نده ارمنستان مر كزى اجرائيه قومىتەسى عضوى و قرەمر كزى قومىتەسى نردندە كى خيردا ملنلر شەسنگ مدبرى يولداش بالا اقتدى يقلە ارمنستان معارف قوميسارلغىنگ نردندە كى خيردا ملنلر شوراسى صدرى يولداش جهانكير على اكبروف ديلجان قضانسك قرەزى كند ناچە سنك چاى كند كندىنە كلەرك ديلجان قضاسيلە يگى بابا زيد قضانسك تورك ايشچيلرينك مشتراك مشاورەلرى واقع اولدى. مشاورەنگ قارشوشندە دوران مسئلهلر: سيفورطە ايشلرى، كند تصرفات قواوبەراسياسى، سياسى معارف ايشلرى

تورك خلق اديبى عبدالرحيم حقويردو نك 35

نجى ايل يوبيلەسى

تورك خلق اديياتندە و مدنيت چيپەسندە بوبوك خدمت كوسترمش اولان مشهور درام اديبى و فلبە تونىست عبدالرحيم حقويردو نك 35 ايلك يوبيلەسى قبورلارگ 4 نده قئلسندە «يگى فېكرە غزەسنگ تشيائيلە (دوستاوبلى) تياتروسندە واقع اولما چقدر. زاقاققاسبا تورك اديبلرگ مشهور باشچيسى اولان (ميرزە قتملى آخوندوف) دن سوگرا، حقويردوف اك برنجى برلردن بريسى توتبور. تمام 35 ايل حقويردوف تورك جماعتك نقصانلارى و جهالت حقندە يازمش، و مشهيدلىرى كر بلاى مو هوماتى، قاديىنلارگ اسارتى عليهندە مبارزە آپارمشدر.

اوقيتاير اتقلابى زمانلارندە او تورك زحمتكشلىرى طرفە كچەرەك، يگى روح ايلە بازمغە باشلامشدر. حقويردوف تورك اديياتك تورك لشديريلمەسى چيپەسندە دخى بوبوك زحمتلر آپارمشدر. نرمانوف يولداشلاريلە برابر اصل تورك خلق دىئنى مېدانە كىتر مكه موفق اولمشدر. حقويردوف عىنى زماندە تورك خلقنە اجنبى قلاسيق اديياتىدە تاتدير مشدر. (شە كسپر)ك مشهور «حاملەت»ى و سوندوقيانك «بېبۇ» نام پەسالارى و سائرلىرى توركچەبە ترجمە ايتمشدر.

اوزاثرلرندن مشهورلرى «شاھك محبتى»، «عدالت قابولرى»، «آغا محمد شاه قاجار»، «بختىز جوان»، «برى جادو»، «ملت دوستلرى» «آج حريفلر»، «كېم در مقصر» و سائر بر چوق خردا قوميدالردن عبارتدەر.

و اوندا فعال يولداشلارگ نه كىبى ايشلر كورەجكنى كوستردى. بو مشتراك مشاورە اوج گون دوام ايدرك بر چوق مهم مسئلهلرى حل ايتدى بانوارك 14-دە يولداش بالا اقتدى ف برلى ناچە فرقه قو ميتەسيلە فرقه عضولرئە بر چوق تابشربقار كوسترمك ايجون خصوصى مشاورەلرى واقع اولدى. يولداش جهانكير على اكبروف دخى معلملر ايلە شورا صدرلرينك معارف چيپەسندە ناصيل چاليشاجقلىرى بارەسندە، بر چوق لازمى بوللار كوسترەرك آيك 15 نده يولداشلار لهنيافانە كېتمك اوزرەحركت ايتدىلر. طيمور سليمانوف

ژوند و اهلنده شوراقورولوشی

زحمتکش قادینی و استهلاک قواوپه راسیونی

اڭ اول زحمتکش قادیلارینگ استهلاک قواوپه راسیوندا کیریشمه ده استهلاک قواوپه راسیونگ نروده و نه ایچون تشکیل اولندیبنی حقیقه آزدا اولسا کوسترملی یز.

تقریباً 83 ایل بوندان اول انکلترده روچده بل شهرینگ توقو چیلری اوز زحمت حقلرینگ آرتیر یلماسی و ایش ساعتگ اکسیلمه سی مقصدیه قایر قاجیلره قارشو تعطیل اعلان ایتدیلر.

قهرلرگ بوکی تعطیلرینگ اوکی آکسامی ایچون ایشجیلره مال ساتیلما سی قدغن ایدلمشدر.

او سیدن دولای اونلار اوز آزارلنده بر قدر بول توپلاراق استهلاک قواوپه راتیفه عضو یازلمشلار. بویه لکه 83 ایل بوندان اول انکلتیره ایشجیلری باخشی و اوجوز مال آلماق و دوکانچیلر اندن قور تولماق مقصدیه برلکهده چالیشمای قوراره آلمشلاردر.

اگر قادیلرگ قواوپه راسیونده و خصوصیه استهلاک قواوپه راسیونده اشتراکی مسئله سنه کلهجک اولور ساق ایشجی و کندیلردن آرتیق کرک استهلاک قواوپه راسیونی و کرک سه باشقه قواوپه راتیف شعبه لری قادیلره لازمدر.

بویه کی کنلی قادیلری کیجه گوندوزلری کرک مالدارلق و کرک سه استحصال اقتصادیه ایشلرنده چا لشیوز بوقادیلارگ اڭ جوق استحصال ایتدیکلری بون. باغ، پییر و لوا زمات اقتصادیه دن عبارتدر.

اما کویلی قادینه ایسه شکر لازمدره شکرکی ایسه اوزی استحصال

ایده میور. او زمان مجبور اولور که یا کیدوب خصوصی دکاندن یاخود اکر قواوپه راتیف وارسه قواوپه را تیفدن آسین. اکر کویلی قادینی قواوپه راتیفه عضو اولمازسه هم لازمی اولانی اوجوز آلیلمز و همده بر شتی آز اولارسه عضو اولمایانلاره ویرمزلر. اودر که هر بر زحمتکش قادین قواوپه راسیانگ انتشاری جبه سنه اندن کلن قدر چالیشمالیدر. قواوپه راتیف شعبه لرندن کویلی قادینه اڭ باراری و لازمیسی استهلاک قواوپه راتیفدر. چونکه کویلی قادینه آباق قاینک محکم و اوجوز اولما سی پارچه نڭ باخشی و نه اوجوز اولماسی ارککلردن داها منفعلیدر. بویه باخشی و اوجوز مالی خصوصی دوکان ویرمه بوب استهلاک قواوپه را تیفی ویرمجه کدر. و ویرمه که چالیشا جقدر.

زحمتکش قادیلره استهلاک قواو پهراتف اولدقجه منفعلی در. بویه که استهلاک قواوپه راتیفی خرداچه جو جوقلار ایچون تریه نه وی، حامله قادیلار و اونگ اوشافی ایچون او جوز قیمته لازم اولان لوازماتلاری ویرور.

معلومدر که قواوپه راتف عضو لری چوخالدقجه سرمایه سی دخی جوخالیر. سرمایه چوخالدقجه اوجوز قیمته مال آلیله جکدر. قواوپه راسیون بویود که خصوصی دوکانچیلر اوزرینه تضیق چوخالماقده اولر ضعیفلر. بوتون زحمتکش قادیلاری سو سیالیزمای قورماق ایچون اڭ اول قواوپه راسیون اطرافنده توپلاننگر! احمد حمدی

کندڭ زحمتکشلری یگی شورا سچکیلری باشلابور شورالره اوجور آدملر کچه ملی هانسیاری که اجتماعی زحمتلر آپارماغا قابل و شورا قورولوشنه جدیدته چالیشان درلر

معارف جبهه سنه

مکتبه احتیاج

زنگی غزته سنڭ 50 نجی نمره سنه بولداش سیدلی نڭ تورک زحمت کش خلقنڭ مکتبه و قلوب احتیاج لری سراجوه لی مقاله سنی اوقودقه اورمنستان شورالاشاندان بهری ابروان شهرینگ تورک مکتبلرنده همه وقت مطبلکده دوام ایتدیکم و شهر مکتبلریمڭ حالته بلد اولدوغم ایچون بالگر مکتبه باره سنه اوز رابمی ویرمکی لازم کوردم. سیدلی نڭ فکری-ته شهرده تورکلر ایچون بر نیجه مکتبه آچیلما-حقیقته موا فق بر فکدر. حتی اوللر یعنی 1923 نجی ایلگ مای آبی اوچ برنجی درجه لی مکتبه اولا-اولا برده بر ایکنجی درجه لی مکتبه آچیلدی. لاکن ندن ایسه همان ایل ستمبر آینه برنجی درجه لی مکتبه لرگ بری قاپاندی و اونگ طلبه لری

کیتمه که مدبریتدن وثیقه آیرلار. بویوک بر عدده طلبه لرگ بر خیردا مکتبه بناسنه یلماسی مکتبه گ انتظامنڭ بوزولماسته سبب اولور. بو ایسه متعلملرگ هم اوزلریله و بعضاً معلملر و مکتبه مدیری ایله ایتلهشمکه میدان ویربر. طبیعی در که 600 نفر چوجوقلرگ بر دار بناده رفتار ایتمه لری مشکل اولار و کیت کیده اخلاقلری ده باخشیشماق عوضنده یسله شیر. هر حالدا شهرده تورکلر ایچون

بر مکتبه کفایتسز کوره رک 2 نجی درجه لی قسمی آیری بر محله ده و بناده آچوب، قالان I نجی درجه لی مکتبه ایسه ایکی قسمه بولمک و ابروان شهرنده 2 برنجی درجه لی و برده ایکنجی درجه لی مکتبلرگ آچیلما سی کلهجک ایل ایچون تمامیه ششمس برمسئله اولوب، خلق معارف قومیسارلنڭ معارف شمه سنڭ و لازمی ادا لرگ ایدیدن بونا دقت بتورمه لری آرزو اولونور. م. علیوف

مدنی معارف ایشلرینڭ موقییت و نقصانلاری

بو ایل لوری بامباق قضا سنده کی تورکلرگ مدنی معارف ایشلری کچمش ایلره نسبتا جوق بوکسکدر. بو ایل قضانگ هر بر گوشه سنده کند چیلره مدنی معارف ایشلریته جدی بر نظر بیره رک چوجوقلرینی و حتی باشی کچمش اوشاقلرینی یله مکتبه گونده ریرلر فقط بو موقییتلره قارشو دخی بر جوق نقصانلریده واردر. برنجی نقصان اودر که کرک مکتبه گ و کرکه درسلرگ کیدیشاتی معلم لرگ انصافلرینه قالمشدر. چونکه قضا معارف شعبه سندن مکتبه بر او قدر رهبرلک اولماقده برابرده تورک معارف تعلیماتجیسی بوخدر. دیگر طرفدن ایسه کند شورا لاری کرک مکتبه و کرکه مدنی

معارف ایشلرینه بر او قدر اهمیت ویرمه لری در. اکر ارمنستان معارف قومیسارلنی نزدنده کی خیردا ملتر شوراسنڭ ده مرکزدن اوزاق کندلر ینک مدنی معارف ایشلریله علاقه سی صیقی اولمش اولسا آیدی رابطه سا یه سنده تورک کندلرینگ معارفی دکل تزروه اوغراماق بلکه ده ترقی به یوز قوباردی. اوزاق تورک کندلرینگ مدنی معارف ایشلرنده کی بوکی نقصانلارگ رفی ایچون ارمنستان مرکزی فرقه قومیتسی نزدنده کی خیردا ملتر شعبه سیله خلق معارف قومیسارلنی نزدنده کی خیردا ملتر شوراسنڭ نظر دقتی جلب ایدرک عجله تشبثات لرینی بکلپوروز. خلیل محمد اوف

شیخلار کندینڭ عمومی وضعیتی

داشناق باندیت دسته سنڭ ضریله 1920 نجی ایله خرابه زار اولمش شیخلار کندی بوگون 1927 نجی ایلی بویوک ترقیلری قارشولایور. ققرای کاسبه حکومتگ دوغری سیاستی نتیجه سی اولاراق کدنده 1922 نجی ایلدن اعتبارا I نجی درجه لی مکتبه آچیلشدر. هانسیکه ایدیدیه کی بویوک نتیجه ویرمشدر. حال حاضرده مکتبه ده 56 نفر چوجوق تحصیل آیلور. کندده قرائت کوماسی موجوددر که کندگ مدنی بوکسلیشی ایشلر نده بویوک رول اوینایور.

عمومیت اوزره معارف ایشلرینه بویوک یاردیم ایدیرلر. نصر فانیلرینگ ضعیف اولدوقنا باخمایاراق کدنده مکتبه بناسی تیکلمکده در. مکتبه بناسینڭ تیکلمه سی ایچون کچن سه اینوتار ایچون 200 منات بورج ویرلمش ایدی همین بولا مکتبه ایچون ایکرمی دانه ستول سقایما آلتوبدر. یاقین وقلردن بری همین ایکی یوز مناتی ناحیه اجرائیه قومیتسی ایسه یور. بو حالده اهالینڭ بو بورجی ویرمه که قدرتی بوخدر. چونکه جما عت بوتون قوه سنی مکتبه بناسنڭ تیکیلوب قورتارماسته صرف ایدیر. زنگه زور قضا اجرائیه قومیتسی بو بولی هیچ ایسته مه سه، یاخود هیچ اولماز ایسه بر سنه وقت ویرسه شیخلار کندینڭ معارف قورولوشنه بویوک بر یاردیم ایش اولا جقدر. مرسل محم دوف

کند قولاقلارینڭ کند مغبرلرینه هجومی

زنگه زور قضا سنده سیسیان ناحیه سنڭ شیخلار کندنده 26-1925 نجی ایلدن دیوار غزته سی نشر او لونوب کند قولاقلاری ایله مبارزه آپاراراق اورتاباب کندچیلر ایله بوقسول کندچیلرگ علاقه لرینی محکم لشدیرمشدر. 1926 نجی ایلنڭ دیقابر اینڭ 15 نده II نمره لی دیوار غزته سنده کند مغبری بولداش خدیر میرزابوف طرفندن بر خبر یازلمشدی که شیخلار کندنده اورتا باب و یوقسوللار له نیناقان قضا سنه یاردیم ایتمشلر اما کند قولاقلاری یاردیم ایتمه مشلر. غزته ده یازیلان قولاقلاردان بریسه طیمور حسن

اوقدر. دیقابرک 29 نده کندده فرقه اجلاسی وار ایدی اجلاسه 100 قدر فرقه وی و بی طرف کندیلر دوام ایدیردی بو اجلاسدا همان غزته اوخوندی. مقاله نڭ ویریلمه سنی طیمور حسن اوف ایشدوب باشنه دسته یغوب بولداش مغبری دوکمک ایسته مشدرلر اودا ممکن اولمایوب اوز اوغلی امیری اورکدوب امیر ده گمچلر عضوی اولدیفی حالدا کیدوب خدیر میرزابوفی دوکسونلر همان گون مغبرگ خوشبختلکی اوندان او لدیکه قضان کندده بر مسئول ایشجی کلمشدی. بوخسه یقیندر که بولداشک ازلمه مش سوموکی قالمیا

جاقدی بو سیدن امیری گمچلر اتقاقندن خارج ایشمدیلر. فقط تاسفلر اولسونکه بر نیجه گوندن سوگرا اوز وثیقه سنی کیری آلمش در و حال حاضرده ایسه مابونجینڭ له نین دائره سنده کی عمله فاکولته سنده اوقوماقده در. البته بوتون گمچلر اوبله نجی ل. ق. ک. عضوی اولان مضر عضولری ل. ق. ک. اتقاقندن خارج ایتمه کله برابر عمله فاکولته سی کی اورتا مکتبلرده دخی بر ویرمه ملی در.

تورک کاتبی لازمدر

قضا معارف شمه سنڭ تورک کند لرینده اولان تورک معلملری ایله مکتبلرینی نظره آلوب بر تورک کاتبی ساخلاماسی لازمدر. بویه کی تورک معلملری قضا معارف شعبه سندن کلن تعمیم و تحریرلره قارشو ارمنیجه ییلمه دیکلردن معروض قالوب کلن تعمیمنرگ و مکتوبلرگ نه طلب ایدوب و نه کی یوللار کوستردیککی آگلایه ییلمه دیکلردن دولای اجرا ایده میورلار که بوده قضا تورکلرینگ معارفه نه قدر بویوک ضریه ووروب کیریه ساقلاذی و حکومت بو بولده بوراقدیفی مینرله پارالارگ نتیجه ویرمه جک قدر بیهوده کیتدیکی دخی آخاجق حالدر اوگا کوره بو نقصانه قضا معارف شعبه سنڭ نظرینی جلب ایدوب بر تورک کاتبی ساخلاماسی آرزو اولنور.

مشهور تورک شاعری (سلیمان نظیف) ک وفاتی

مشهور تورک شاعری سلیمان نظیف بک وفات ایشمدر. مذکورگ عالمه سی تورکیه ادبی فعالیتی ایله ممتاز اولمشدر.

مرحوم سلیمان نظیف 25-30 ییلدن بری تورکیه ده بر جوق شعرلر و مقاله لر یازوب تورک گمچلری اوزاستقلال مبارزه سنه تشویق ایشمدر.

له نینڭ وفاتنڭ ماتم اجلاسی آبتک 21 و 22 نجی گونلرنده ابروان شهرینگ بوتون اجتماعی همکارلار اتقاقی، فرقه-قومسول و معارف جبهه لری میقاسند ماتم اجلاس لاری واقع اولدی.

ارمنی و تورک تغنیقومارینڭ

متحد اجلاسلی

یانوارک 21 نده آختم ساعت 5 ده تورک پداغوزی و ارمنی قواوپه راتیف تخقیقوملرگ گمچلر او زه کلری تشبیه متحد ماتم اجلاسی واقع اولدی. تورک و ارمنی یولداشلار اوز دیلریله ماتم شرقیسی اوقودیلر. سوگرا بولداش آ. سولاقیان 1905 انقلابی و بولداش له نینڭ وفاتنڭ 3 نجی ایل دونومی باره سنده اولار ارمینجه و سوگرا ده تورکجه اولاراق معروضده بولوندی. آبتک 22 سنده ایسه تورک گمچلر اوزه کلرینڭ متحد اجلاسنده کونگ باره سنده بولداش باباهف معروضه ایلدی.

خارجی نوکله لرده

انگلترده

معدن ایشجیلری محاکمه آلتنده داش گمور معدنلرند چالیشان 50 نفر معدن ایشجیلری محاکمه آلتنه آتمشدرلر. ایشجیلر تهتلندبر برلر اوندان اوتری کویا که دیگر ایشجیلری فورقوشلر و همین ایشجیلر ایشلری بر اقوب اغتاش چقارماق مقصدله اجلاس قورمشلردر.

«عدلیه» مراجعت ایدرلر

انگلتره پوسته-تلغراف قوللوقچی لردن 120 ییک نفر پوسته-تلغراف منسرتنه شکایت ویره رک کونده لک زحمت حقنی آرتیرماق طلب ایش لر ایدی. لاکن منسرتدن آلتان ردی جواب اوزرنه محکمه یه مرا جعت ایشلردی. محکمه اینه منسرتک نظر به سنی تصدیق ایشلدر.

آلمانیا

لیتوا ته زوری علمنده شکایت آلمانیاک بوتون ایشجی رابولرند یگی علمنده کله وی شکایت میتغری تشکیل ایدرلر.

آلمانیا ایشجیلرینک اجراییه قومیته سنک انتباهنامه سی

ایشجیلرک قورنرند سچلمش اجراییه قومیته سی آلمانیا زحمتکش لرینه بر انتباهنامه ایلر مراجعت ایدرک کله جک محاربه ننگ تله کسه سی. آلمانیا رایخسناک (پارلمان) داغتماسی و 8 ساعت ایشجی گونی علمنده و زحمت اجریتک آرتیرماسی و ایشز لره ایش ویرمک قغه کله وی نما بشر ترتیب ایشک تکلیف ایشلدر.

فرانسه ده

فرانسه قومونست فرقه سنک انتباهنامه سی

فرانسه قومونست فرقه سنک مر کزی قومیته سی فرانسی ایشجیلرینه خطاب بر انتباهنامه نشر ایشلدر. انتباهنامه ده انگلتره ننگ شورالار اتفاقی علمنده لهستانه و بالطق دکزی اطرافنده کی اولکله لرنده چوربدیکی ایش قارلارینی میدانه چقاراراق فرانسه ننگ بوتون ایشجیلرینه، پروله تارباتک شورالار حکومتی علمنده بورژوازی ننگ تجر به لرینه قارشو متحد مبارزه چیه سی یاراتماقی تکلیف ایدر.

لاتویا

فاجیستار ایشه کچمش

سابق روسیه دن آبرلوب مستقل حکومت اولان لیتوا ده ایشی آی قیاق حربی تبدلات واقع اولاراق فاجیستار (عکس انقلابی تشکیلات) ایش باشنه کچدیلر. لاتویا فاجیستلری ده لیتوایی تمیل ایشک ایشورلر. حاضر کی حکو

متی ده ویرمکن اوتری اونلار قولی حاضر ق کورمکده درلر فاجیستلر ریقاده (بای تخت شهری) او آداملرک سیاهیسنی حاضر لرلر هانسباری تبدلات دن سورا دزدست اولنمالیدرلر. فاجیستلر یانوار آینک 23 نده وویلما ده حکومتی ضبط ایشک تجر به سنده بولندیلر. حکومتک صادق عسکرلری عصیانی باسدیروب باشجیلری حربی محکمه یه تسلیم ایشلدر.

فرانسه ده ایشسزلرچورک ایشته یوو

فرانسه ده ایشسزلرک مقداری کیت کیده آرتیر و اونلارک وضعیتی چکلمز درجه یه چاتبور، معدنچیلر ایلر آشبازلرک همکارلار اتفانلاری باریده ایشسزلرک برنجی نمایشی ترتیب ایشلدرلر. نمایشه 2000 معدنچی و 2000 آشباز ایشسز عمللری ایشسزک ایشسزلر اغانه یی آرتیرماق طلب ایشلر چونکه همین اغانه ایلر هیچ وجهله یاشاماق اولایلیر.

لهستانده

جلدینی دکشمشدر

کچن ییل لهستانه حکومت ده کیشلیدی. گنرال یلسودیسکی عسکرک چوق حصه سی اوز طرفه جلب ایدرک سابق حکومتی ده ویردی و اوزی اولکله ننگ صاحبی و حاکمی اولدی. یلسودیسکی بروقت سویا لت سالیوردی. قباچه حکومت باشنه کچنه جن او کدیچلره اوجور وعدلر ایلدی که حتی سویالست فر قسی و کدیچی فرقه سی اونی مدا قه ایدوب یاردیم کورسیدیلر. فقط یلسودیسکی ترلکله رنگی ده کیشدی. بوتون لهستانه تحریات باشلاندی و ییکلرجه اتفلاچیلره اذیت ویرلدی. و حبس اولندیلر. حتی پارلامنتو عضوری ده حبسدن آزاد قالمادیلر. قومونستلرک تقییبی بو بوک اولچیلره چاتمشدر. به لوروسیه ننگ (لهستانک بر حصه سی) قراماداسی سلاح قوه سیله داغیدلمش و غیر قانونی برتشکیلات دیه اعلان ایدلمشدر. خیردا ملنلر علمنده تعقیبات بوریدیلر. دیگر طرفدن ملکدارلرک بو بوک سرمایه دارلارک و بورژوازی تشکیلاتلاری قوتلشیر. یلسودیسکی شورالار اتفا قک برك دشمنی ده یلسودیسکی قوزی درینسی اوتبه آتاراق لهستان زحمتکشلری ایشچون بر بلا و جلاد اولمشدر.

التده آخر سوز اونک اولمیبوب لهستان قله و کدیچنه عانددر هانسباری شبهه سز که بر کون اوز اولکله سنه صاحب چیقوب یلسودیسکی لردن خلاص اولورلر.

ایتالیادا بحران

ایتالیادان ویریلن معلوما ته کوره ایتالیا حکومتک لیرایی محکمتلنک سیاستی ایلر علاقه دار اولاراق، ایتالیا ننگ اخراجات سنایشده وجوده گن بحران قورقونج بر شکله دوشمشدر.

چینده عمومی وضعیت

ایمپریالیستلر شانتهاپی مدافعه یه

حاضرلاشیرلار

وضعیت بحرانلی قالیر

چین وضعیتی اولکی کبی بحرانلی اولاراق قالیر. و اورایا انگلتره ننگ یگی حربی-بحری قوه لری کیدر. انگلتره ننگ خارجه نظارتی، شانتهاپک مدافعه سی ایشچون لازمی تدبیر کورولدیکنی ییلدیریر. شانتهاپدا الی ییک آوروپالی واردر.

محکمه شیرلر

عمومی وضعیتک بللی اولمادیشدن انگلتره و فرانسه ننگ حربی-بحری قوه لری، شانتهاپن اطرافنده یگی مقبول چه برلر چکمش و سنکرلر قایریشلاردر. (شانتهاپن قانتونک خارجه محله سیدر) انگلتره و فرانسه عسکر لری قانتونک چین حصه سی ایلر امتیازی دائره یی برلشدیرن کوربرلری محافظه ایدرلر.

میسوینه رارک قاچماسی

بارسدن آلتان خبرلره کوره چینگ ایشجیلرینه کی شهرلرده اولان بوزلرجه میسوینه رارک دگنر ساحلرینه قاچیلرلر. چین حکومتی میسوینه رارک مکتبلرینی حربی احتیاج ایشچون ساتیر. یاپونیا انگلتره ایلر راضی د کلدر یاپونیا مطبوعاتی، چین وضعیتی مطالعه ایدرک، انگلتره مخطره سینه عمومیتله منفی بر نظر ایلر باقیر و چین ایشلرینه مسلح مداخله ایدیلر سنی دوغرو حساب ایشیر.

هولاندا انگلتره تکلیفی علمینه

هولاندا حکومتی، انگلتره حکومتک چین حقتده کی مخطره سینه جواب اولاراق ییلدیرمشدر که، چین سیاستی حقتده متحد ده قاراسیون ویریلر سنی لازم کورمیر، چین دو قونلماشسی خط حرکتی تعقیب ایدرک، تمامیه یی طرف قالاچانی ییلدیریر.

شورالار اتفافی و خارجی دولتلر

فرانسه تهاکله لی اویون اویئر

بر نیچه آی در که شورالار اتفافی ایلر فرانسه حکومتی آراسنده مذا کرات باشلامشدر. بو ننگ مقصدی ایشکی مملکت آراسنده دوستق بریا ایدرک منتظم صورتده تجارت ایشمکدر.

فرانسه دا یما کورسترمک چالشور که اوزی قلدن شورالار اتفاقه دوست اولمق آرزو ایدیر. فقط دیگر طرفنده اوز که دولتلر ایلر اولیلر مقاله لر باغلیر که شورالار اتفاقک منافعه توقویر. آخر وقت لرده فرانسه رومینا ایلر بویلجی بر مقاله باغلامشدر. همین مقاله به کوره فرانسه رومینا اولکله سنک حال حاضر کی حدودلرینی محافظه ایشمکن اوتری هر درلو یاردیم کورسترمکه مجبور اولیر. معلوم او لدینی اوزره به سارایاده زومانیانک حال حاضر حدودلری داخلنه کیربور که اونی وطنداش محاربه لری و محاربه سنلرنده ضبط ایددی. دیمک اولور که فرانسه بو یگی مقاله ایلر رومانیانک قانونسز عملنه یعنی به سارایانک ضبط ایشمه سنه راضیق کورستمشدر. ایشه بو ضبط علمنده

شورالار اتفافی ایشکی یوزلی اویونلر علمنده در

فرانسه رومانیانک بو کبی مقاله سی حقتده شورالار اتفافی حکومتی طرفندن شورالار اتفاقک باریده کی منلی یولدش راقووسکی فرانسه حکومته بر نوتا ایلر شکایت ایشم در. نوتانک مضمومی بویله در که شورالار حکومتک دائما راضی او لاماسی مخالفنده فرانسه رومینا ایلر باغلا دینی بو یگی مقاله ایلر به سا رایانک ضبطی قانونی سایور.

بر طرفدن شورالار اتفافی حکومتی ایلر مذا کرایه دوام ایشک و دیگر طرفدن اونک منافعه ضرر کورن شرطلر ایلر اوز که دولت ایلر مقاله باغلامق دیمکدر که فرا نسه صمیمی دکل، شورالار حکو علمنده کیزلی خیانت ایدر و بویله لکه شرقی آروباده صلح عوضنه داها تهاکله لی بر وضعیت یارادیر.

فرقه قوموسول هبائی

باسار کچر ناحیه قونفرانسی

نوو با یازیت قضاسی باسار کچر ناحیه سنک عموم ل. ق. ک. اتفانک قونفرانسی IO یانوار گونی آچیلدی. قونفرانسیک قارشوسنده دوران مسئلهلر بونلار ایدی. IS نجی فرقه قونفرانسی باره سنده ناحیه قومیته سنک حسابات مرو ضه سی. ل. ق. ک. اتفافی مرکزی قومیته سنک معروضه سی، کند شورا سچکیرلری باره سنده معروضه، ناحیه قومیته سنه عضولر سچکیرلری، قضا نوو با یازیت قضاسی باسار کچر ناحیه سنک عموم ل. ق. ک. اتفانک قونفرانسی IO یانوار گونی آچیلدی. قونفرانسیک قارشوسنده دوران مسئلهلر بونلار ایدی. IS نجی فرقه قونفرانسی باره سنده ناحیه قومیته سنک حسابات مرو ضه سی. ل. ق. ک. اتفافی مرکزی قومیته سنک معروضه سی، کند شورا سچکیرلری باره سنده معروضه، ناحیه قومیته سنه عضولر سچکیرلری، قضا

شبهه سی مدیری یولدش آتو معروضه ده بولندی دوردنجی مسئله ده قضا قومیته کاتبی یولدش مایستی دانیشدی.

سو کرا ناحیه قومیته سنه عضولر سچیلدی، I3 نردن عبارت ناحیه قومیته سنه سچیلدی. بونلردن 7 سی تورک و قالانی ایشه ارمنی بولداشلردر. 6- قضا قونفرانسه نماینده لر سچمک 5- نفر قضا قونفرانسه نماینده سچیلدی. قونفرانس ناحیه قومیته سنک معروضه سنه دیگله به رک کافی درجه ده حساب ایدوب و کله جکده ایشلرینک باخشکی کیتمه سی ایشچون عملی تکلیفلر اولندی.

گنجلر اوزره کرینک حالی

بو گون ایروان شهرنده 4 دانه تورک ل. ق. ک. اوزره کی موجود در هر بر اوزره کک کفایت قدر عضو و نامزدی واردر. بونلارک ایشنه اک فعال اوزره کک رابفاق اوزره کیدر. قالان او بری اوزره کلردخی اوز قوه لرینه کوره ایلری کیدبورلر. فقط بو اوزره کلرک ایشنه له تین نامنه مکتبک اوزره کی و بدی ایللک اوزره کی دالاقالمش اوزره کلر سا یلا ییرلر. بو ایشکی اوزره کک ایشنه ایشه بدی ایللک اوزره کی لاپ پاسیف اقتدارسز کچلره مالکدر. سبب ایشه اجلاس لرند کچلری مراقلاندیران مسئله لرک حل اولونماسی در و یعنی زمانده معروضه چی اوزره کک کچلرندن حاضرلانماسی در. شیمدیه قدر بدی ایللک اوزره کک 600 شا کرده کچ ایشیرنده بر دفعه بی طرفلر ایلر برابر اجلاسی اولمش یه معروضه چی حاضرلانمادی ایشچون کچلری خصو صاً بی طرفلری مراقلاندیرمیان مسئله لرله اجلاسی اتمام ایدیلر. بونلارک اصل عمده سببی فرقه اوزره کی طرفندن همین اوزره که و بونک کبی اوزره کلر اوزره رینه رهبرلکی اولماماسنددر. آشانگی تشکیلاتلارک خصوصاً کیری ده قالمش اوزره کلرک ایلر یلمه سنه یاردیم ایشک ایشچون فرقه اوزره کی طرفندن رهبرک اولماسی آرزو اولتور.

تبار و موسیقی

کچن هفته تورک قلوبی نزدتده کی درام درنگی طرفندن تبار و ویرلدی. ایلک برده ده آرشین مال آلان اولاراق عسکر روئده اولان میر جعفر یولدش هیچده مهارت کورستر مه دی قوجا کیشلر کبی لرینی دالینه قویاراق اوزرنی اصلا جماعته دو تمیر دی با یقک سسی چقمردی اوخوسون. سلیمان ایشچری داخل اولدینی زمان ولی صحنه دن سازاندار لره دبردی «چایک تر اولیک چایک» سلیمان ایشه داخل اولدینی وقت خالانک ولی ننگ احوالنی خبر آلمیا راق بر کوسلی آدام کبی دوز عسکرک یانه کلدی. حقیقت حالده سلیمان رولی مرتضی یولدش لایق اولمیبوب ولی رونلی ایش ایشه بدی داها کوزل اولاردی ولی حددن زیاده بالاچه اوشاقلار کبی ماغالاتق آتاراق قیچلرینی کو که قالدیر بر ایدی هیئت تحریریه

HƏFTƏLIQ KƏZETƏ.

Abynə kiməti: 1 illij-2r. 1 ajlığı-20k. 6 ajlığı-1 » təq nys. 5 » Zəhmətqezlərə və firkəjə ajid jazılar kəbyl olynır.

Adres: Erivan. Apovjan quçəsi E. K. (b) F. M. Komitə turq sərbəsi Telefon № 254 Təvziat sərbəsinin adresi: Apovjan q. № 8 Telefon № 272

2-nci devam ili № 4 (54) 29 janvar 1927 il Zənbə

DIVAR KƏZETƏLƏRİNƏ ƏHƏMIJJƏT VƏ RILMƏLIDUR.

Hər bir idarə, muəssisə fabrika zavod və məqtəb nəzdində divar kəzetələri 15-də bir və jaxyd ajda bir dəfə nəər edilərək həman idarəjə məxsys məkə-lələr dərc olynır. Və bə'zən içtima'i təz-qilatlarımızın jəajət, və istehsalat bərəsində dərc edilməqdədur. By kəzetələr idarələrin muksanlarının ortadan kaldırılmasına səbəb olyr. By kəzetələr turq idarələr və muəssəsələri nəzdində ja təmamilə çikmajor və jaxyd çikmajor isə çok zəif bir haldadır. Məsələn kəzetənin uzərində on bezdə bir dəfə nəər olynır jazılmıx isə uç ajdada bir dəfə olsyn belə çikmajor misal için bizim turq məqtəblərimiz və turq kylybyny qəturduqda by-radə olan divar kəzetələri

iləriləmişy dahada qeridə kalməkdədur. Bynynda sə-bəbi divar kəzetələrində se-çilən rəhbərlərin təcrubəsiz-liqi və əhəmiyyətizliqi (əhə-miyyətiz bir əej hesab edib əhəmiyyət verməməsi) juzun-dəndur qi, byda kəzetələri-mizin iləri qətməsinə ma-nə olyr. Kəzetələrimizin aksa-ması, bizim mədəniyyət və muarifimizin iləriləməsinə bəjuq bir zərbə vyyr. Əqər byralarda qi divar kəzetələrində əhəmiyyət verilərsə muarif və mədəniyyətimizin iləriləməsinə bəjuq muvəffəkiyyətlər verməq ilə bərabər bir para nuksanla-ry ortadan kaldırılıb jerində muvəffəkiyyət fidanları, ti-qər. Divar kəzetələrinin vək-tində nəər olynmasına və iləriləməsinə çalızılız. M.

QƏND TƏSƏRRUFATMIZIN JUQSƏLİBNƏ BİR NƏZƏR.

Allahverdi nahijəsində 1925 nci ildən bəzilərək butun qəndlərdə təsərrufat iələri juqsəlməqdur. Deməq olyrqi əqin məhsylatı, by il 80 faizə çikmizdur, mal kojyn-təsərfatı isə 1923-24 ilə nisbətən 60 faiz artımizdur, by qun təsərrufatımızın bəjlə juq-səlməsi ilə qitətlənmijə-rəq onın dahada juqsəlmə-sinə çalızılmıx. Nahijədə butun qəndçilərimiz hər il var kuvvələri ilə çalızılıb çok əqin əqirlərsə də fə-kət əldə bir əejədə bilmə-

jurlər. səz jok qi çok əq-məq ilə təsərrufatımız, juq-səltməq olmaz! Çok əqub-də jaxət, becərməq lazı-m-dur. Byndan əlavə by qun qəndilərmiz əqin iələrni qəhnə isyl ilə aparırlar, çunqi hələ qəndlərdə «trak-tor və gejri» əqin maqinə-ləri jokdur. Təsərrufatımızın juq-səlməsinə iqi jol var. 1-ncisi butun qəndləri-mizi «maqinələddirməq» və hər bir nahijədə maqinə-məntəkəsi açılmalıdur.

2-ncisi əqin iələri bəz-lanan zaman qəndilərimizə pyl ilə jardı, m etməq la-zımdur. Çunqi hər bir qəndli əz əqinini becərməq istədiqdə ona pyl lazı, m olyr və pily vaktında əl-

HƏDDI BİLİYGA CATMIJANLAR NƏ İÇÜN ƏVLƏNMƏMƏLİ?

Əvlənməq məsələsində əvlənənlərin jəzi bəjuq əhə-miyyətə ti hət dur. Tez əv-lənməq hər halda muzır dur. Əvlənmənin məksədi nəslə dəvam və varislərə maliq olmaq dur. İnsanda tənəsul hissijati 14 nci jəzədan ojanır, fəkət həmin jəzəda o həjatla jə-zəamək ja inqi ərvadə əlakə də bylynmək insanın səhə-tinə zərər dur. Həmin hə-jət bəjuq enerqija tələb edərək bəjuqdə kuvvə sərf ədiyir. Xırda jəzəda əvlənənin vucudi hənyz məhqəmlə-məmiş, onyn sumuqləri və damarları, daha qəmalə var-mamıx, deməq qi o qibi bir həjat onyn vucudini və səhətini rəxnədar edəcəq dur. və rəxnədar olmyz bir vucudlə insan nə jaxət, çalızabilər nədə saglam va-rislərə maliq ola bilər. Zəif vucudli bir ciftin yəagı, ol-maz, olsada zə'if, naxoz

də etmədiqləri için təsər-rufatları xarab olyr, hər halda qəndilərin ehtijaclarını təmin edəcəq olyrsak təsərrufatımız juqsəlmis olyryz.

X. Məhəmmədof Fənn deyr. hər nə kədər tənəsul hissijati, insanda 14 nci jəzəda ojanır və laqin 18-20 jəzələrində qəmalə varjor və o vakt həmin həjatla jə-zəamək olar. Ajni zəman tənə isbat etmişqi qizinin vucudinin jətişməsi və təqat-muli 23-25 və kızların isə 20-22 jəzlərdə vake oljor. Həmi səhət və həmi saglam yəaga maliq olmaq nukte'i nəzərdən həmin jəzəda əvlənməq daha mu-nəsib və məksədə daha muvafik dur. Həjatda iktisadi və ictimai bir takım əraitlər da-xilində insanlar hər nə kədər da'ima tez əvlənirlər, və əy-ra kanyrı qizilər üçün ən azı 18 kızlar üçün isə 16 jəz tə'in etmişdirsə, əmma hər əvlənən əzi duzunməli və anlamalı qi qizilər üçün 23 və kızlar üçün 20 jəz-dən kabək əvlənməq zərər dur. Məmqun isə həmin jəzəcən əvlənməməli.

JƏNƏDƏ KIZLAR PYLA SATILIR

Əyra həquməti kyry-landan bəri kadınlar bərə-sində aparılmış təbligat kadınların azadə jəzəməsi və kızların pyla satılma-ması uçundur. Fəkət biz turq millətinin içərisində ha-

la dəvam edir, nicə qi by qunlərdə İrəvanlı, dyzçy Əqbərin, kızını, Zinqövud qəndli cəvan Kəsim istədiq də və kızın qonly Kəsim da ola-ola qasılıb oldygy için kız, Kəsimə verməjub,

pyla satmaq üçün 14 jəzəda kız, 40 jəzəda olan Abbas Kyly Hacı, Əli ky-ly oglyna 300 manata sat mıx dur.

By məsələni kız əztiqdə razı olmajyb. atası, zor ilə razı, etdirib və sonradan bir daha kızın pəsiman olma-ması, üçün kız ilə oğlanın bir jerdə əqilini çəqdirmis dur.

Hər bir cəvan kız by cur muzirri iələri qerub bir daha ata, annalarının hijlə lərinə aldanmamalı qi 40 jə-zində qizijə 14 jəzəda kız jəzəamək. Və by muhəmmə məsələjə lazı, m idarələrin nəzər dikkətini cəlb edirəm. Azad kadın

ALI TIB MƏQTƏBI AÇILDI

Basar-qəçər nahijəsində qi turq qəndlərinin mörqə-zi olan Zəid qəndində fir-kəçi komsomol və bitərəf-lər için dekabr ajrının 20 sindən etibarən E. j. t. ə. komitəsi tərəfindən bir ali tib kyrsy açılmışdur.

Həmin kyrsda hal ha-zırda 26 nəfər mudavim dəvam edirlər. həmin məq-təbin hər bir iələri nizam-lı, qedir, fəkət birçə nok-san varsa oda dəstər, kə-ləm və gejri məqtəbə la-zim olan əjələrin olma-ması dur.

Onynda səbəbi bujro qatibinin zəif olyb iələmə-məsi dur.

By bərədə E. j. t. ə. komitəsinin nəzər dikkətini cəlb edərək, həmin noksan-ların aradan qəturulməsi yğrynda təəbbusatda by-lynməsini, rica edirik.

Səjjah

سەنچنارڭ سياهياري حاضردر ايروان قضايتڭ بوتون كندلرئنه كند سەجكي قومسيونلري تشكبل اولمشدر. قومسيونلر ذاتا ايشە باشلامش و سدن مجزوم اولانلارڭ سياهيئنى حاضراشمشدرلار.

اولمشدر. كند تصرفات ژحمتلري قبان رابوتنڭ آرزوانيك كندنه كندچيلردن كند تصرفات غروپاسي تشكبل اولنوب تجربە تارلارلي ترتيب ايشك قرارا آئمشدر. زاوہ قەمانسي و سيرايشين كندلرڭ جماعتى مشتركة صورتبه كوتانلر و تخم تميزلەين ما كينه الە كتورمك قرارە آلمشدر.

مساعده ايديلمسي ايجون زاقاقاسيا پامبون قوميتەسي نوزدندە توسطه بولنماق ارمنستان پامبوق قوميتەسنە سفارش ايديلمشدر. ارمنستاندە 2نجى كندچى استقرا ضاقتڭ موققيتتى ارمنستاندە ساتمق ايجون ارمنستان مالايه قوميسارلغندە آلتان 2نجى كند جى استقرضات ييلتارى هابو ساتيلوب يئتمشدر. قفلسدن يگكى دن ييلنلرطلب

دولتى سيفورطه تادياننڭ مدتى دولنى سيفورطه كوكللى تادياننڭ مدتى 1927نجى يىلك فيورال آينڭ بربنه قدر اوزادلمشدر. پامبوقچيلره قرەدبەت ويرمەكن اوتري طبيعي فلاكتلردن ضرردبەه اولان پامبوقچيلره وقتبه اعتبار صورتبه 25.000 پوت بىغداي براقلماسنه

شورائىستاندا ارمنستان-ئاق قوميسارلار شورا سى نه قراراشديرمشدر جنسى حيوانات جنس حيوانلر الە كتورمەكن اوتري كند بانكى قرەدبەتلردن خاق توبراق ايشلارى قوميسارلغنه 30 يىك منات حصر ائمشدر.